

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep.

0032 OSLO

Oahpahasossodat

Opplæringsavdelingen
Bredbuktnesveien 50
N-9520 KAUTOKEINO
Telefovdna +47 78 48 42 00
Telefákssa +47 78 48 42 42
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
NO 974 760 347

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER DIN ČUJ./DERES REF.

Inger Eline Eira Buljo, 78 48 42 06

marit.elisabeth.eira@samediggi.no

MIN ČUJ./VÅR REF.

05/221 - 2

BEAIVI/DATO

01.03.2005

Høringsuttalelse fra Sametinget angående strategier for digitale læringsressurser for grunnskolingen, universitets- og høyskolesektoren og voksnes læring

Det vises til brev fra Utdannings- og forskningsdepartementet 06.01.2005 angående forslag til utkast til strategier for digitale læringsressurser.

Sametinget fremmer følgende kommentarer til forslag til strategier for digitale læringsressurser i grunnskolingen 2005 – 2008:

1 Innledning

I innledningen nevnes en likeverdig opplæring for alle elever og at den enkelte elevs behov og læringsstrategier skal imøtekommes i forhold til fleksible læringsressurser. Dette fordrer at det gjøres endel grep i forhold til den samiske skole og elever som har rett til opplæring i og/eller på samisk. Vi vil peke på de utfordringene som den samiske grunnskolingen møter under de følgende punkter.

1.3 Interessenter

Sametinget ser for seg en betydelig satsing i de samiske miljøene for å danne et grunnlag for et fungerende marked for digitale læringsressurser. Alle ledd av interessenter; produsenter, formidlere, brukere og kompetansemiljøer, har behov for større ressurstilgang for å kunne lykkes i et felles løft for digitale læringsressurser i den samiske skolen. Leddene av interessenter er små i de samiske miljøene, og avhengige av at de ytre rammefaktorer og ressurser støtter opp om arbeidet med utvikling, distribusjon og bruk av digitale læringsressurser. En annen side av satsingen er en målrettet kompetanseheving i alle ledd. Man ser for seg at det på nasjonalt nivå vises vilje til å satse på de samiske miljøene i arbeidet med digitale læringsressurser.

1.3.5 Nasjonale myndigheter

Sametinget vil være en naturlig part i utvikling av strategier i forhold til den samiske grunnopplæringen og digitale læringsressurser. Sametinget viser også til IT-plan for det samiske samfunnet *eSápmi* som er en oppfølging av Regjeringens *eNorge* satsing.

2.1.1 Utvikling og produksjon

Sametinget vil peke på at markedet for kommersiell produksjon av samiske digitale læringsressurser er minimalt. Brukergruppen er for liten. For å kunne utvikle digitale lærerressurser, det være seg læremidler eller læringsplattformer for samiske brukere, så er man avhengig av nasjonal vilje til å satse på dette. Dette sett i sammenheng med *Opplæringsloven kap. 6 Samisk opplæring* skulle tilsi at gis økte midler til en satsing innenfor feltet. En slik satsing bør også gi en viss forutsigbarhet til de enkelte aktørene, slik at man slipper å forholde seg til ressurstilgang fra år til år.

2.2.3 Infrastruktur

Det aller viktigste samiske IT-tiltaket er offentlig norsk standardisering av tegnsett-teknologi (Unicode) som gjør det mulig å bruke samiske bokstaver i datasammenheng. Dette er en rammefaktor som må være på plass for å kunne satse helhetlig på digitale læringsressurser i de samiske skolene. Det er satt i gang en prosess i forhold til dette, og man ser nødvendigheten av dette følges opp.

2.2.4 Kompetanse

Sametinget ser på Samisk høyskole i Kautokeino som en viktig instans i bygging av kompetanse innenfor dette fagfeltet i de samiske miljøene. Det vil også være rimelig Samisk høyskole med sin kompetanse innenfor sine fagfelt deltar i FoU-arbeid der hvor det synes naturlig.

3.3.1 Utvikling, produksjon og drift

Tiltak 1

Som et konkret forslag til Tiltak 1 vil Sametinget foreslå at det i forprosjektet som initieres også utredes om relevant arkivmateriale som samiske institusjoner innehar kan gjøres tilgjengelig for bruk i grunnopplæringen. Institusjoner som kan være aktuelle er f.eks. NRK Sámi Radio, Samisk Arkiv, Sametinget, samiske museer m.m.

3.3.2 Markedsføring og distribusjon

Tiltak 4

Delingskulturer for digitale læringsressurser vil være viktig sett fra samisk synsvinkel. I noen fag og emner er det mangel på læringsressurser på samisk, og da spesielt på lule- og sørsamisk. For å få tilgang til det som er laget rundt omkring på skolene, så vil en delingskultur være et steg i riktig retning. Dette forutsetter at skapes kvalitetssikrede og tilrettelagte delingskulturer også for de samiske miljøene.

3.3.3 Bruk og etterspørsel

Tiltak 7

For at dette tiltaket skal være gjennomførbart i den samiske skolen, så forutsetter det at de samiske skolene har utstyr med de riktige komponentene (se kommentar til punkt 2.2.3). Det er et nasjonalt ansvar at det samiske tegnsettet blir standardisert, slik at man kan benytte seg av samiske bokstaver i datasammenheng. Videre er det nødvendig at ordliste og retteprogram utvikles.

Tiltak 8

Se kommentar til Tiltak 7.

3.3.4 FoU og veiledning

Tiltak 11

Sametinget ber om at de samiske fagmiljøene også involveres når det opprettes dialogforum hvor sentrale problemstillinger knyttet til digitale ressurser drøftes.

Tiltak 13

Når det utredes hvilke basistjenester og informasjonsbrønner som bør etableres, så bør man ta sikte på at dette også er tjenester som må kunne tilbys på samisk.

Tiltak 15

Når det utarbeides veiledningsressurser som kan støtte skolene i vurdering, valg og anskaffelse av digitale læringsressurser, ber Sametinget at samiske forhold også belyses. Spesielt dette med det samisk tegnsattet vil være sentralt.

Tiltak 16

Et viktig tiltak i standardiseringsarbeidene er en offentlig norsk standardisering av tegnsatt-teknologi (Unicode) som gjør det mulig å bruke samiske bokstaver i datasammenheng.

Tiltak 18

Gjennomføring av IKT-basert eksamen og avgangsprøve på samisk vil kreve at man kan benytte seg av det samiske tegnsattet, ordlister og retteprogram.

3.5 Forslag til roller og ansvar

Sametinget er ikke tatt med i forslaget for roller og ansvar. Sametinget har en viktig rolle i utforming av politiske føringer i forhold til den samiske skolen og å gi Utdannings- og forskningsdepartementet signaler i forhold til samisk utdanning. Det vil også være naturlig for Utdanningsdirektoratet å samarbeide med Sametinget i forhold til implementering, oppfølging og evaluering av strategien.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Lill Westerfjell Kalstad
vuoltdirektøra/underdirektør

Inger Eline Eira Buljo

«Sdo_AMNavn»
«Sdo_AMPostAdr»
«Sdo_AMAdr2»
«Sdo_AMPostNr» «Sdo_AMPoststed»

«Soa_Adr2»
«Soa_Navn»
«Sse_Adr»
N-«Sse_Postnr» «Sse_Poststed»
Telefovdna «Sse_Tlf»
Telefákxa «Sse_Fax»
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
NO 974 760 347

ÁŠŠÉMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER DIN ČUJ./DERES REF.
Inger Eline Eira Buljo, 78 48 42 06 «Sdo_AMReferanse»

MIN ČUJ./VÅR REF.
«SDO_ARKIVSAKID» -
«SDO_DOKNR»

BEAIVI/DATO
«SDO_DOKDATO»

«Sbr_Email»